

Therese Karlsson Mattias Nilsson ...min romans

I ljusningen

Text: Harry Martinson

Musik: Gösta Nystroem

Efter diskussioner om våra romansfavoriter – de är ju så många! – enades vi om att "vår favorit" fick bli Gösta Nystroems svit "I ljusningen". Den består av tre vår- och sommar-dikter av Harry Martinson, och de är, tycker vi, alltför sällan fram-förda. Denna svit "kom till oss" tack vare Dorothy Irving under vårt arbete inför sommarens medverkan i Ordet och Tonen-projektet och det var i slutet av vintern, när längtan efter sommar och sol är som starkast, som den första kontakten med verket gjordes.

Vi fastnade kanske just därför än mer direkt för Gösta Nystroems tonspråk och känsligheten i de lyriska texterna. Man kan nästan känna doften av barrskog och sommarregn när man hör musiken Gösta Nystroem valt att måla med!

En annan orsak till att vi valde sviten är att ackompanjemanget följer och ligger texten så nära. Kompet är väldigt tydligt och be-skrivande – här hörs gökens ters och åskstormen som hotfullt närmar sig – och denna närhet till texten föder en stark önskan att försöka sudda ut gränser mellan text-musik och mellan sång-are-pianist. Det tydligt beskrivande kan först tyckas vara lite naivt, men sångerna djupnar snabbt då dunkla aningar och viskningar om framtiden färgar drömmarna. Här följer pianot utmanande med textens både suggestiva och impressionistiska bilder. För både sångare och pianist är denna svit ganska krävande rent tekniskt. Pianot följer åskans kaskader och gestaltar lärkdrillar och sångaren färgar sommarnatten med ljusa, höga legatolinjer och får blixtra med "flammande grenar". En stor spänning ligger också i att sångstämman har så stort omfång (c1-h2!).

Allt detta har slagit an en sträng hos oss av längtan efter sommarljuset, och att försöka gestalta det... Att med text, musik och teknik kunna förmedla och dela denna vår upplevelse med lyssnarna. Så att "näckrosen i sin vik" är så enkel och vit som den är, men även att djupet under vikens yta kan anas och kännas. Kanske sommarens ljus stannar lite längre med romansen hjälp?

I ljusningen

I ljusningen en majnatt
hörde jag gök i skog.
Som alla skogars hjärta
den oavlatligt slog
sin ters om sommartider
när natten sönderglider.
Då lyser vit en näckros
som ängel i sin vik
och trasten sitter högst i topp
och piper himmelrik.

Himmelen svartnar i julinatten.
Blixten i fjärran har flammande grenar.
Sländan som vilat på lugnande stenar
söker sig bort över kolnande vatten.

När solen ger sommarn dess flöden
då uppväcker näktergalen
de drömmar vi hopat kring döden
som midsommarmyter i dalen.
Då viskas att en gång när döden oss söver
med skuggornas eter
församla sig vårar och somrar
till ändlösa saligheter.
Då föras samman likt hjordar
de skingrade somrarnas dagar
och bilda tillsammans den sommar
som härskar i eviga hagar.